

Παντελής Γεωργογιάννης
Επιμέλεια

10ο
Διεθνές Συνέδριο

Διαπολιτισμική Εκπαίδευση

Ελληνικά ως δεύτερη
ή ξένη γλώσσα

Πάτρα, 6-8 Ιουλίου 2007

Συνεδριακό και Πολιτιστικό Κέντρο
Πανεπιστημίου Πατρών

Πάτρα 2015

Παντελής Γεωργογιάννης
Επιμέλεια

10ο Διεθνές Συνέδριο
με κριτές

Διαπολιτισμική Εκπαίδευση

**Μετανάστευση και ελληνικά
ως δεύτερη ή ξένη γλώσσα**

Πάτρα, 6-8 Ιουλίου 2007

Σειρά:
Πρακτικά Συνεδρίων 16

1η έκδοση (έντυπη)
Πάτρα 2008

2η έκδοση (ηλεκτρονική)
Πάτρα 2015

Όλα τα αντίγραφα υπογράφονται από τον κάτοχο του copyright.

Copyright ©: Παντελής Γεωργογιάννης

Διεύθυνση: Αντωνίου Οικονόμου 8, 26504 Άγιος Βασίλειος, Πάτρα
Τηλ: +30 6944346420
<http://www.georgogiannis.gr>
E-mail: pantelis.georgogiannis@gmail.com

Τίτλος : Διαπολιτισμική Εκπαίδευση – Μετανάστευση και Ελληνικά ως δεύτερη ή ξένη γλώσσα

1η έκδοση: Πάτρα 2008 (έντυπη)
2η έκδοση: Πάτρα 2015 (ηλεκτρονική)

Επιμέλεια μορφοποίησης κειμένων:

Μελιτζάνη Ειρήνη, Πτυχιούχος Τουριστικών Επιχειρήσεων ΤΕΙ Πάτρας, ΜΔΕ στις Επιστήμες της Αγωγής, Υπ. Διδάκτωρ ΠΤΔΕ Πανεπιστημίου Πατρών, Συνεργάτης Ελεύθερου Πανεπιστημίου Πολιτών

Αντωνοκοπούλου Βασιλική, Πτυχιούχος Φιλολογίας ΑΕΙ Πάτρας, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια στο Πανεπιστήμιο Λευκωσίας στην Διδακτική Γλώσσας και Λογοτεχνίας

Ηλεκτρονική στοιχειοθεσία - σελιδοποίηση:

Μελιτζάνη Ειρήνη, Πτυχιούχος Τουριστικών Επιχειρήσεων ΤΕΙ Πάτρας, ΜΔΕ στις Επιστήμες της Αγωγής, Υπ. Διδάκτωρ ΠΤΔΕ Πανεπιστημίου Πατρών, Συνεργάτης Ελεύθερου Πανεπιστημίου Πολιτών

Αντωνοκοπούλου Βασιλική, Πτυχιούχος Φιλολογίας ΑΕΙ Πάτρας, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια στο Πανεπιστήμιο Λευκωσίας στην Διδακτική Γλώσσας και Λογοτεχνίας

ISBN: 978-960-82406-6-7

σ.σ. 702, σχήμα 17,5 X 25 εκ.

Όλα τα κείμενα δημοσιεύονται με ευθύνη των συγγραφέων τους

Απαγορεύεται η μερική ή ολική αναδημοσίευση του έργου αυτού, καθώς και η αναπαραγωγή του με οποιοδήποτε άλλο μέσο, χωρίς σχετική άδεια του κατόχου του Copyright.

Επιστημονική Επιτροπή Κριτών

Γεωργογιάννης Παντελής, Καθηγητής, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών
Αθανασίου Λεωνίδα, Καθηγητής, Φ.Π.Ψ, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
Κατσούλης Χάρης, Καθηγητής, Τ.Ξ.Γ.Μ.Δ., Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Χατζησαββίδης Σωφρόνης, Καθηγητής, Π.Τ.Ν., Α.Π.Θ.
Ανδρειωμένος Γεώργιος, Αναπλ. Καθηγητής, Τ.Ξ.Γ.Μ.Δ., Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Γκόβαρης Χρήστος, Αναπληρωτής Καθηγητής, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Οργανωτική Επιτροπή Συνεδρίου

Πρόεδρος: **Γεωργογιάννης Παντελής**, Καθηγητής Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών
Γραμματέας: **Κυπριανού Δέσπω**, Εκπαιδευτικός, Υποψήφια Διδάκτωρ, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών
Ταμίας: **Λάγιος Βασίλης**, Εκπαιδευτικός Π.Ε., Μεταπτυχιακός φοιτητής Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών, Επιστημονικός συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ.

Γραμματεία Συνεδρίου

Γιάνακα Χρυσοβαλάντη, Εκπαιδευτικός Π.Ε., Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών, Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ.
Σπανού Παναγιώτα, Εκπαιδευτικός Π.Ε., Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών, Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ.
Κουτλή Παναγιώτα, Εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης
Μανίκα Δήμητρα, Φιλολόγος, Κάτοχος Μ.Δ.Ε., Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών
Κουνέλη Βασιλική, Φιλολόγος, Κάτοχος Μ.Δ.Ε., Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών
Ψυχογιού Παναγιώτα, Φιλολόγος, Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Μέλη:

Μπομπαρίδου Χρυσή, Κάτοχος Μ.Δ.Ε., Υπ. Διδάκτωρ, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών, Επιστημονικός Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ.
Παπαπαναγιώτου Νικόλαος, Υπεύθυνος Πληροφορικής ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών
Μεϊμέτης Παρασκευάς, Εκπαιδευτικός Π.Ε., Μεταπτυχιακός φοιτητής Π.Τ.Δ.Ε. Παν/μίου Πατρών
Δριμάλα Αργόντω, Φιλολόγος
Έφη Ψυχογιού, Δασκάλα
Πανέτα Ευστρατία, Φοιτήτρια Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών
Νιφόρα Νικολία, Φοιτήτρια Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών
Καπέλη Σταυρούλα, Φοιτήτρια Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών
Κάκου Σοφία, Φοιτήτρια Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών

Δακτυλογραφήσεις & Επεξεργασία Σε Η/Υ

Λάγιος Βασίλης, Εκπαιδευτικός Π.Ε., Μεταπτυχιακός φοιτητής Π.Τ.Δ.Ε. Παν/μίου Πατρών Επιστημονικός συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ.,

Μελιτζάνη Ειρήνη, Πτυχιούχος Τμήματος Τουριστικών Επιχειρήσεων, Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Περιεχόμενα

Πρόλογος	13
Διαπολιτισμική Κοινωνική Ψυχολογία	15
Οι συγκινησιακές διαδικασίες που απορρέουν από Έλληνες και Αλβανούς μαθητές γυμνασίου κατά την παρατήρηση φωτογραφιών Αλβανών συμμαθητών τους, όταν δε γνωρίζουν και όταν γνωρίζουν την καταγωγή τους. <i>Γεωργογιάννης Παντελής - Κυπριανού Δέσποινα - Δημοπούλου Φωτεινή</i>	17
Οι συγκινησιακές διαδικασίες που απορρέουν από Έλληνες και Αλβανούς μαθητές γυμνασίου κατά την παρατήρηση φωτογραφιών Ελλήνων συμμαθητών τους, όταν δε γνωρίζουν και όταν γνωρίζουν την καταγωγή τους. <i>Γεωργογιάννης Παντελής - Κυπριανού Δέσποινα - Δημοπούλου Φωτεινή</i>	27
Σύγκριση των συγκινησιακών διαδικασιών μαθητών δημοτικού και γυμνασίου που απορρέουν από Έλληνες και Αλβανούς, κατά την παρατήρηση φωτογραφιών Αλβανών συμμαθητών τους, όταν δε γνωρίζουν και όταν γνωρίζουν την καταγωγή τους. <i>Κυπριανού Δέσποινα - Βλητσάκη Βασιλική - Δημοπούλου Φωτεινή - Γεωργογιάννης Παντελής</i>	36
Το Στίγμα στην πολιτισμική μειονότητα των Τσιγγάνων. Ερευνητικά δεδομένα <i>Λάγιος Βασίλειος</i>	45
Σε ποιο βαθμό οι αναπαραστάσεις και τα στερεότυπα των καθηγητών μπορούν να συμβάλλουν ώστε η διδασκαλία να είναι διαπολιτισμική; Ψυχαναλυτική Προσέγγιση <i>Δήμητρα Χατζηαγγελάκη</i>	55

Ο Απειλητικός Άγριος κι ο Διαρκώς Επανερχόμενος Μεσσίας, Δομώντας τον Εαυτό- Δομώντας τον Άλλον. <i>Καρασαββίδου Ελένη</i>	65
Ψυχοπαιδαγωγικές παρεμβάσεις και άλλες επικουρικές παροχές και βελτιώσεις για τη μερική άρση των ανισοτήτων στο διαπολιτισμικό σχολείο <i>Δήμα Μαρία - Δρούγκας Αναστάσιος - Κολιάτση Γεωργία</i>	75
Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και Διαπολιτισμική πραγματικότητα στην Ελλάδα	87
Η διαπολιτισμική επάρκεια και ετοιμότητα των εκπαιδευτικών για τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας στις χώρες της ευρωπαϊκής ένωσης. . 9 <i>Κυπριανού Δέσποινα - Γεωργογιάννης Παντελής</i>	9
Διαπολιτισμική Αγωγή: Συγκριτική προσέγγιση παιδαγωγικής πράξης σε επιλεγμένα προσχολικά ιδρύματα Ελλάδας, Αγγλίας και Γερμανίας <i>Κωνσταντίνος Δήμας - Ελένη Καινούργιου - Παναγιώτα Σιούλα</i>	104
Η διαπολιτισμική εκπαίδευση ως πλαίσιο αποδοχής και ενσωμάτωσης στο σύγχρονο σχολείο <i>Σάλμοντ Ελευθερία</i>	113
Διαπολιτιστική Εκπαίδευση στο Ελληνικό Σχολείο <i>Πάσχου Αγγελική</i>	119
Ο ρόλος και η αξία της διαπολιτισμικής αγωγής στο σύγχρονο Δημοτικό Σχολείο <i>Γεραρής Ηλίας - Μπαλατζής Δημήτριος</i>	127
Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και Λύκειο <i>Βακάλης Γεώργιος</i>	135
Νεοελληνική Γλώσσα Β' Γυμνασίου – Διαπολιτισμική προσέγγιση <i>Μιχαλοπούλου Κατερίνα</i>	141
Οργανωτικές και Διδακτικές προτάσεις ενδυνάμωσης και εφαρμογής της Διαπολιτισμικής εκπαίδευσης στο Ελληνικό Σχολείο. <i>Πανατζής Κωνσταντίνος - Σιδέρη Αρτεμις - Χρονόπουλος Γιώργος</i>	151
Αρχές Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης Σχολείου και Εκπαιδευτικών <i>Κακαβάκη Φωτεινή</i>	160

Διαπολιτισμική αγωγή και Έλληνες εκπαιδευτικοί - Μια πρόκληση για το μέλλον <i>Γκιουζέλης Αθανάσιος</i>	166
Συγκριτική παρουσίαση της διαπολιτισμικής επάρκειας και ετοιμότητας των εκπαιδευτικών Α'/βάθμιας και Β'/βάθμιας εκπαίδευσης. <i>Λάγιος Βασίλειος - Γεωργογιάννης Παντελής</i>	175
Αναγνώριση τυπικών και εμπειρικών παιδαγωγικών και διαπολιτισμικών ικανοτήτων, με στόχο την πρακτική κατάρτιση μεταναστών και γηγενών, σε υπηρεσίες-κέντρα προσχολικής και σχολικής φροντίδας παιδιών: το παράδειγμα του MUTUAL <i>Νομικού Χριστίνα - Σταματάκης Θεόδωρος - Δημητρακόπουλος Κωσταντίνος -Ιφιγένεια Σοφοκλέους</i>	184
Το πολυπολιτισμικό δημοτικό σχολείο και οι επιμορφωτικές ανάγκες των εκπαιδευτικών στη διαπολιτισμική αγωγή. Μια εμπειρική έρευνα. <i>Γκανέτσου Χ. - Ρέππα Γ.</i>	193
Σχολική μονάδα και Διαπολιτισμική Εκπαίδευση: Ο ρόλος του Διευθυντή έναντι στους αλλοδαπούς και παλινοστούντες μαθητές <i>Παπαπέτρου Σάββας - Παναγιωτόπουλος Γεώργιος</i>	204
Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών <i>Γερογιάννης Κωνσταντίνος - Σάλμοντ Ελευθερία</i>	210
Διγλωσσία και Διαπολιτισμική Εκπαίδευση (τάσεις και προοπτικές) <i>Βλαχάδη Μαρία - Παπαπέτρου Σάββας</i>	217
Η διαπολιτισμική διάσταση στην εκπαίδευση. Ευρωπαϊκή Εκπαίδευση και Στάσεις των Ελλήνων Εκπαιδευτικών. <i>Βλαχάδη Μαρία - Παπαπέτρου Σάββας</i>	224
Η διαπολιτισμική εκπαίδευση στην Ελλάδα ως πολιτισμικό «σοκ» με την ανθρωπολογική έννοια του όρου. <i>Τσιμουρήs Γιώργος</i>	231
Η κοινωνιολογική θεωρία του E. Durkheim, η διαπολιτισμική εκπαίδευση και οι εκπαιδευτικές πρακτικές: μια πρώτη προσέγγιση <i>Καμαριανός Ιωάννης - Γούγα Γεωργία</i>	241
Η συμβολή των προσωπικών σχέσεων εκπαιδευτικού – μαθητών στη διαπολιτισμική αγωγή <i>Χαλκιάς Γεώργιος</i>	247

Τα Ελληνικά ως δεύτερη ή ξένη γλώσσα στην Ελλάδα	257
Πρόσφατα θεωρητικά ζητήματα στη μελέτη της κατάκτησης πρώτης και δεύτερης γλώσσας και εφαρμογές τους στην κατάκτηση της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας <i>Ζούνη Ευαγγελία - Μαργέλος Ματθαίος</i>	259
Διαπολιτισμική προσέγγιση στη διδακτική (για αποτελεσματικότερη μάθηση αλλοδαπών και ντόπιων μαθητών) ως νέος προσανατολισμός: μια ρεαλιστική προσέγγιση στο πλαίσιο της σύγχρονης πραγματικότητας <i>Παπαγιάννη Αικατερίνη - Ρέππα Γλυκερία</i>	270
Παράγοντες επίδρασης της παραγωγής δημιουργικού γραπτού λόγου στο σύγχρονο, πολυπολιτισμικό σχολείο <i>Κωνσταντίνα Ηλιοπούλου</i>	280
Η διδασκαλία της ξένης γλώσσας στο δημοτικό ως αντιπαράδειγμα διαπολιτισμικής αγωγής <i>Καλομοίρα Πολυχρονοπούλου</i>	288
Σύγκριση μεθόδων διδασκαλίας του λεξιλογίου της νέας ελληνικής σε αλλοδαπούς μαθητές: εκπαιδευτικές εφαρμογές <i>Ανδρέου Γεωργία- Γαλαντόμος Ιωάννης</i>	295
Εξέταση του διδακτικού εγχειριδίου «Μαζί 2» για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης / ξένης γλώσσας με βάση τα γλωσσοδιδασκτικά ρεύματα <i>Χριστίνα Γεωργαντίδου - Μαρία Μανινέα - Δάφνη Νικολάου</i>	304
Διδακτική Πράξη και Παραγωγή διδακτικού υλικού Γ2 σύμφωνα με το Επικοινωνιακό Μοντέλο <i>Σουρίδη –Μπαταγιάννη Παναγιώτα</i>	313
Ελληνικά για Επαγγελματική Χρήση - Επιχειρηματικά Ελληνικά <i>Καβάγια Βασιλική</i>	321
Προτάσεις χρήσης του Η/Υ στη βελτίωση της γλωσσικής ικανότητας των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού <i>Καβρουματζής Κωνσταντίνος</i>	329
Τα SMS στη Διδακτική της Ξένης/Δεύτερης Γλώσσας <i>Καραπλή Δέσποινα</i>	338

Ο ρόλος του εκπαιδευτικού ως φορέα κοινωνικής αλλαγής σε μια τάξη εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας σε μετανάστες 351
Κοντογιάννη Σοφία - Χαρτά Χριστίνα

Διδάσκοντας την ελληνική γλώσσα σε αλλοδαπούς φυλακισμένους: αλληλεπιδράσεις εγκλεισμού και εκπαιδευτικής διαδικασίας 360
Μαίρη Μαργαρόνη

Τα Ελληνικά ως δεύτερη ή ξένη γλώσσα στο εξωτερικό 369

Η ελληνική πολιτική για την ελληνόγλωσση εκπαίδευση στις χώρες της ευρωπαϊκής ένωσης. 371
Γεωργιάννης Παντελής - Κυπριανού Δέσποινα

Ερευνητική προσέγγιση στη διδακτική της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας δια μέσου του διδακτικού έργου των αποσπασμένων εκπαιδευτικών από την Ελλάδα στη Μελβούρνη 390
Μηλίδης Γιάννης

Προοπτικές γλωσσικής παραγωγής και αναπαραγωγής των ελληνικών της Καλαβρίας (Κάτω Ιταλία) 399
Πετροπούλου Χριστίνα

Ανάλυση και ιεράρχηση λαθών στην παραγωγή γραπτού λόγου Πολωνών σπουδαστών της ΝΕ ως ξένης γλώσσας. 407
Κουτή Μαρία - Χατζηγιαννίδη Αναστασία

Γλωσσικές συνήθειες και προοπτικές για την αναζωογόνηση της ελληνικής γλώσσας σε μία κοινότητα στις ΗΠΑ 419
Οικονομίδου Ελένη

Ειδικοί τύποι διαπολιτισμικών σχολείων 429

Η αναβαθμισμένη ποιότητα της εκπαίδευσης των μαθητών του διαπολιτισμικού σχολείου και η αξιολόγηση στην εκπαιδευτική διαδικασία. 431
Χριστοδούλου Θεόδωρος

Συμβολή του διδακτικού προσωπικού στη διαμόρφωση κοινωνικού πλαισίου με ψυχοπαιδαγωγικές και άλλες ενέργειες για την αποδοτική λειτουργία του διαπολιτισμικού σχολείου. 442
Τσαγκαρέλη Βασιλική - Σαββάκη Χρύσα

Εκπαίδευση στα δικαιώματα του ανθρώπου: ένα πρόγραμμα εφαρμογής στο 5 ^ο Διαπολιτισμικό Δημ. Σχολείο Μενεμένης <i>Ευαγγελία Κανταρτζή - Βαρβάρα Κουταλακίδου</i>	449
Προσεγγίσεις του μειονοτικού και μεταναστευτικού φαινομένου. Ανοιχτό Σχολείο μεταναστών Πειραιά. <i>Παμουκτσόγλου Αναστασία - Χρυσάφκη Αικατερίνη</i>	458
Ευρωπαϊκό σχολείο Ηρακλείου: ένα μοντέλο διαπολιτισμικής εκπαίδευσης <i>Νικολόπουλος Τρύφων - Πολυχρονοπούλου Καλομοίρα</i>	466
Επικοινωνία Πολιτισμική Δράση και Διασπορά. Το Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας και Πολιτισμού Τρίπολης Λιβύης <i>Μακρή Όλγα - Ήρης Αργύρης</i>	474
Ειδικά Διαπολιτισμικά Θέματα	487
Προσέγγιση λογοτεχνικών κειμένων μέσω της δραματοποίησης στο πλαίσιο της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης <i>Παπαρούση Μαρίτα - Κοντογιάννη Άλκηστη - Παπαϊωάννου Θεοδώρα</i>	489
Η Εκπαίδευση (ή καλύτερα ο αποκλεισμός από την εκπαιδευτική διαδικασία) των Τσιγγανοπαίδων στην Ελλάδα: Η λογοτεχνία ως μέσο διδακτικής παρέμβασης <i>Κυρέζη Αθανασία - Σιάτρας Αναστάσιος</i>	497
Η δραματοποίηση ελληνικών ιδιοματικών εκφράσεων και παροιμιών ως υποστήριγμα της κατανόησης της ελληνικής γλώσσας και κουλτούρας από αλλοδαπούς <i>Γαργαλιάνος Σταμάτης</i>	506
Οι κλασικές σπουδές στη σύγχρονη πολυπολιτισμική πραγματικότητα <i>Μουλά Ευαγγελία</i>	515
Ανάπτυξη επικοινωνιακών γλωσσικών δεξιοτήτων μέσα από ένα πρόγραμμα Αγωγής Υγείας <i>Πολύζος Νικόλαος</i>	529
Διαπολιτισμική Αγωγή της Τέχνης: Μια έρευνα για τα αποτελέσματά της σε διαθρησκευτικό επίπεδο <i>Διαλεκτόπουλος Θανάσης</i>	534
Διαπολιτισμική αγωγή και Μουσειακή εκπαίδευση: Ένα παράδειγμα εφαρμογής σε Ιστορικό-Λαογραφικό Μουσείο. <i>Βασιλοπούλου Ευαγγελία - Γιαννακόπουλος Δημήτρης</i>	544

Ο Αδελφός μου και ο Θεός μου ο Μετανάστης <i>Χριστοδούλου Φώτιος</i>	551
Όταν οι δάσκαλοι λένε ιστορίες: Η αξιοποίηση των αυτοβιογραφικών ιστοριών στη διαπολιτισμική ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτικών <i>Μάγος Κώστας</i>	558
Ο ρόλος του σχολείου στη σύγχρονη πολυπολιτισμική κοινωνία <i>Περαχωρίτη Μαρία</i>	566
Διαπολιτισμική Εκπαιδευτική Πολιτική	579
Διαπολιτισμική θεωρία και εκπαιδευτική πολιτική <i>Θεμιστοκλής Γκόγκας</i>	581
Η επιρροή της τουρκικής πολιτικής επί της ελληνικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στην Κωνσταντινούπολη <i>Σαρίογλου Ειρήνη</i>	590
Κοινωνική πολιτική για τους μετανάστες στην Ελλάδα: προβληματισμοί <i>Παλαιολόγου Νεκταρία - Ευαγγέλου Οδυσσέας</i>	593
Ο ρόλος του συλλόγου διδασκόντων στη διαμόρφωση διαπολιτισμικής εκπαιδευτικής πολιτικής <i>Ακριτίδης Νικόλαος - Τοκατζόγλου Μιχάλης</i>	599
Ειδικά Θέματα Μετανάστευσης	607
Μετανάστευση, Ρατσισμός και Νεοελληνικό Θέατρο Σκιών <i>Αγραφιώτης Θωμάς</i>	609
Μετανάστευση και αφήγηση ζωής: μεθοδολογική προσέγγιση στην ποιοτική έρευνα <i>Μαρία Πρελορέντζου</i>	619
Μετανάστες Πολυπολιτισμός και Ανάπτυξη. Ένα παράδειγμα. <i>Ήρρης Αργύρης - Μακρή Όλγα</i>	640
Για τα δικαιώματα των μεταναστών: κοινωνική και εκπαιδευτική διάσταση <i>Καπραβέλου Αλεξία</i>	639
Νομιμοποίηση Μεταναστών – Η Ελληνική Πραγματικότητα <i>Γιώργος Αλεβυζάκης</i>	650

Αλλοδαποί φοιτητές στην Ελλάδα (1929 – 2000): χώρες προέλευσης διακυμάνσεις ποσοστών και επιλογή σπουδών <i>Τραντάς Πέτρος - Κόκκινος Γιώργος</i>	653
Πολυσήμαντη η μεταναστευτική πρόκληση και για την εκπαίδευση <i>Τρομπούκης Απόστολος - Τερζόγλου Παρασκευή</i>	669
Σχόλια και προτάσεις του Ελληνικού Φόρουμ Μεταναστών στην «Τροποποίηση Του Ν. 3386/2005 Είσοδος, Διαμονή Και Κοινωνική Ένταξη Των Υπηκόων Τρίτων Χωρών Στην Ελληνική Επικράτεια» <i>Μοαβία Αχμετ</i>	681
Είναι επιτακτική ανάγκη να επανεξεταστεί ο μεταναστευτικός νόμος <i>Μοαβία Αχμετ</i>	688
Η ελληνική γλώσσα στη ζωή των Αφρικανών στην Ελλάδα <i>Καγιού Λιγοπόρα</i>	690
Η ένταξη των αλβανών μεταναστών στην ελληνική κοινωνία <i>Θάκας Ηλίας</i>	694
Οι ασιάτες μετανάστες στην Ελλάδα και η Ελληνική γλώσσα <i>Μπάνταρ Μουνίρ</i>	699